

Ku2019/01349/CSM
Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Kulturrådets yttrande över utredningen ”Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor”

Kulturrådet har getts tillfälle att yttra sig om remissen av departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor (Ds 2019:15).

Kulturrådets utgångspunkter

Kulturrådet är en myndighet under Kulturdepartementet med uppgift att verka för kulturens utveckling och tillgänglighet. Utgångspunkt för vårt uppdrag är de kulturpolitiska målen. Det gör vi genom att fördela och följa upp statliga bidrag, samt stödja och driva på utvecklingen genom att sprida information och kunskap på olika sätt.

Kulturrådet har i uppdrag sedan 2002 – formulerat i myndighetens instruktion, bidragsförordningar och regleringsbrev – att främja de nationella minoriteternas kultur. Det handlar både om att stödja gruppernas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige, och att verka för att kulturinstitutioner och andra aktörer i samverkan med grupperna ska synliggöra och på annat sätt främja minoriteternas kultur, och kulturarv.

Kulturrådet fick i juni 2016 i uppdrag av regeringen (Ku2016/01437/DISK) att genomföra insatser för att stärka romska kulturaktörer i deras samverkan med kulturinstitutioner och andra kulturaktörer. Regeringsuppdraget slutredovisades i februari 2018. Kulturrådets generella slutsats var att ett framgångsrikt arbete med romsk inkludering i kulturlivet kräver större och längre insatser. Kulturrådet bedömer därför att det krävs fortsatta insatser och ekonomiska resurser för att stärka romska kulturaktörer och deras samverkan med och kontakter till övriga kultursektorn. I juni 2017 fick Kulturrådet även i uppdrag att genomföra insatser som främjar utgivningen av litteratur på de nationella minoritetsspråken samt läsfrämjande insatser för den romska minoriteten. Ett uppdrag som pågår och ska slutredovisas under våren 2020.

Allmänna synpunkter

Kulturrådet instämmer i den problembild som lyfts fram i utredningen och med utredningens slutsatser att de åtgärder som vidtas för att bidra till ett säkerställande av minoriteten romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna inte är tillräckliga och tillfredställande samt att det saknas stabilitet och långsiktighet. De insatser som hittills

genomförts för att synliggöra och sprida kunskap om minoriteten romers språk, historia och kultur behöver därmed förstärkas.

I Kulturrådets yttranden om betänkanden SOU 2010:55 Romers rätt – en strategi för romer i Sverige och SOU 2016:44 Kraftsamling mot antiziganism ställer sig Kulturrådet positivt till inrättandet av en nämnd/nationellt center för romska frågor. Kulturrådet påpekade dock risken att inrättandet av ett särskilt organ för romska frågor kan leda till att frågorna låses in och marginaliseras.

Kulturrådet bedömer att risken kvarstår och att förslaget inte svarar mot de behov som vi tidigare identifierat. Kulturrådet anser inte att Myndigheten för romska frågor, i den form som föreslås i utredningen, kommer att ha kapacitet att vara det stöd som Kulturrådet och andra myndigheter behöver på ett nationellt plan. Kulturrådet menar att det blir otydligt med ett förslag att inrätta en nämndmyndighet vid en värmyndighet som ännu inte existerar. Kulturrådet ser inte heller hur myndigheten ska ha kapacitet att komma till rätta med minoriteten romers bristande tillgång till lika rättigheter och möjligheter samt uppfylla de konkreta behov som existerar, exempelvis utökade ekonomiska resurser till romska aktörer. Kulturrådet ställer sig därför tveksam till förslaget och ser behov av att detta utreds vidare.

Handläggningen av ärendet

Detta beslut har fattats av ställföreträdande generaldirektören Veronica Lamppa Lönnbro efter föredragning av handläggare Bella Lawson. I beredningen av ärendet har även ställföreträdande enhetschefen Susanne Bergström Larsson, juristen Greta von Rosen Stövind samt handläggarna Mårten Lempert, Cecilia Brisander och Maria Åhgren deltagit.

På Kulturrådets vägnar

Veronica Lamppa Lönnbro
Ställföreträdande generaldirektör

Bella Lawson
Föredragande